

Utvalg:	Innovasjonsutvalget	Dato: 31.01.2024
IU-sak: 02/24		Arkivsaknr.:

UiB idé – rapport fra evalueringskomitéen

Bakgrunn

Våren 2021 lanserte UiB et nytt innovasjonsprogram, UiB idé, for vitenskapelig tilsatte og studenter. UiB idé skal bidra til at vitenskapelig tilsatte og studenter som ønsker å teste ut innovasjonspotensialet i ideer som har oppstått som følge av forskning eller studentarbeider, gis mulighet til følge ideen. Universitetsledelsen satte høsten 2023 ned en arbeidsgruppe for å evaluere UiB idé, jfr IU-sak: 23/23. Arbeidsgruppen leverte sin rapport til universitetsledelsen 30. november 2023.

Arbeidsgruppens mandat

Arbeidsgruppen hadde følgende sammensetning:

- Knut Børve, Kjemisk institutt (leder)
- Åsil Bøthun, Institutt for samtidskunst
- Kristine Jørgensen, Institutt for informasjons- og medievitenskap
- Karsten Specht, Institutt for biologisk og medisinsk psykologi
- Andreas Westermoen, Det medisinske fakultet

Sekretariat: Steinar Vestad, Universitetsdirektørens kontor

Arbeidsgruppen fikk følgende mandat:

1. Gruppen bes evaluere UiB idé 2021 - 2023 ut fra målsetningen som ble lagt til grunn ved etablering av programmet i 2021
 - a. Har UiB idé bidradd til at flere ansatte og studenter har kunnet teste ut, bekrefte og kvalitetssikre egne innovasjonsideer som har oppstått som resultat av forskning eller studier?
 - b. I hvilken grad har programmet bidradd til å bygge innovasjonskultur i fagmiljøene søkerne kommer fra?
 - c. Har idéene som har fått støtte representert bredden av fagene ved UiB og spekteret av innovasjoner - innovasjon i offentlig sektor, kommersialiseringsprosjekter og sosiale innovasjoner?
 - d. I hvilken grad har man lykkes med at UiB idé skal virke sammen med det øvrige innovasjons-virkemiddelapparatet internt og eksternt og hva har skjedd videre med de idéene som har oppnådd støtte?
 - e. Hvilken betydning har det hatt at vi har brukt en ekstern evalueringskomité?
2. Gruppen bes komme med forslag til hvordan UiB idé kan tilpasses endringene som er gjennomført og som kan forventes å komme med hensyn til Forskningsrådets støtte til tidligfase innovasjon (tidligere lokale prosjektmidler).
3. Gruppen bes vurdere hvilken betydning UiB idé kan ha for å gjøre kontakten mellom forskere og VIS lettere.

Arbeidsgruppens oppsummering

UiB idé har i betydelig omfang bidratt til at flere ansatte og studenter har kunnet teste ut, bekrefte og kvalitetssikre egne innovasjonsidéer. Spesielt for studenter representerer programmet en mulighet som ikke finnes andre steder.

Avtakende søknadstall fra oppstart til 2023 gjør at UiB idé isolert sett ikke kan tas til inntekt for nevneverdig styrking av innovasjonskulturen ved UiB i evalueringsperioden. Mens innovasjonsoppdraget er tydelig til stede i UiBs gjeldende strategi, sier strategien lite om *hvordan* realisere visjoner og ambisjoner på dette feltet. Arbeidsgruppen foreslår å utvikle en *tiltaksplan for innovasjon og entreprenørskap* som et kulturbyggende tiltak, hvor UiB idé vil inngå som en viktig brikke i et større planmessig arbeid.

Mens den bevisste vektleggingen på idé og faglig bredde gjør programmet velegnet til å holde en dialog rundt innovasjon med alle fagmiljø ved institusjonen, fordrer dette en offensiv markedsføring av programmet og oppfølging også av søknader som ikke innvilges. Tilslagsraten varierer fra 39% til 25% for MN, MED, SV, JUS og HF, mens PSYK, KMD og UM har svært dårlig uttelling. Utvalget vurderer det som positivt at hele 21 av 94 søknader kommer fra miljø med lav innovasjonsprofil. Tilslagsraten her er imidlertid betydelig lavere enn i miljøer med middels eller høy innovasjonsprofil. Et konkret forslag for å forvalte denne interessen, er å tilby hver UiB idé-søknad som ikke innvilges, et fast antall veiledningstimer enten fra FIA eller over rammeavtalen med VIS, med sikte på å gi økt innovasjonskompetanse og forbedret søknad ved neste korsvei.

80 prosent av prosjektene som fikk støtte av hovedvirkemiddelet UiB idé i 2021 og 2022, har etablert kontakt med det videre virkemiddelapparatet for innovasjon. Andelen hvor konseptavklaring konkluderer med avvikling, er lav, og med tanke på programmets tiltenkte rolle innen tidlig-fase verifisering synes opprettelsen av UiB Tidlig idé å være godt motivert.

Eksterne medlemmer i evalueringskomitéen bidrar til stor og variert innovasjonskompetanse og høy kvalitet i tilbakemelding til søkerne i siste fase av evalueringen. Imidlertid kan det vurderes om denne ressursen kan utnyttes mer direkte til oppmerksomhet rundt og kulturbygging for innovasjon ved UiB, utover kontakten med søkerne. Evalueringskomitéen inkluderer også en fagperson fra UiB. Som ledd i kulturbygging, kan det være hensiktsmessig å utvide dette til to interne fagpersoner forslagsvis med to års funksjonstid, samt å søke en faglig rotasjon.

Arbeidsgruppen mener at UiB idé er et nyttig verktøy for UiB å se i sammenheng med Forskningsrådsfinansiering samt hvordan UiB ønsker å benytte VIS. Det forventes at Forskningsrådet gir stor handlefrihet når det gjelder utforming av virkemidler, så lenge UiB evner å løfte fram og prioritere innovasjonsoppdraget. UiB har trolig behov for å utvikle indikatorer som favner bredden i innovasjonsfeltet og våre visjoner og ambisjoner for innovasjon. To konkrete forslag i så måte er (i) å utvikle, vedlikeholde og bruke en oversikt over det UiB-interne støtte- og virkemiddelapparatet rundt innovasjon, inkluderte alle tre nivå i organisasjonen samt sentra, rettet mot både ansatte og studenter, og (ii) utvikle og vedlikeholde en fyldig database over innovasjonsprosjekt som er egnet for både statistikk og for utforming av *Impact cases*.

UiB idé kan ha viktige roller i å lette kontakten mellom forskere og VIS. UiB idé kan anbefale grunnenhetene å benytte VIS i en tidlig-tidlig-fase for å motivere og veilede med sikte på uttelling i UiB idé, og UiB idé kan tydeligere og systematisk ta i bruk VIS i oppfølging av både søknader som ikke innvilges, og dem som innvilges.

Den fullstendige rapporten finnes som vedlegg.

Foreslåtte endringer for UiB idé utlysningen i 2024

Programendringer av større betydning vil ikke introduseres for den kommende 2024-utlysningen. UiB idé programgruppen på FIA foreslår i samråd med ledelsen noen mindre endringer og aktiviteter i 2024 i tråd med arbeidsgruppens anbefalinger:

- Vurderingskomitéen for UiB idé utvides fra 4 til 5 medlemmer, med 2 interne medlemmer fra UiB som skal representere ulike fagbakgrunn.
- Tilby hver UiB idé-søknad som har et kommersielt spor, uavhengig av tilslag eller avslag, 2 veiledningstimer fra VIS og mulighet for å vurdere om forberedelser til en DOFI er hensiktsmessige. VIS-timer dekkes av midler i prosjektet "Tidligfase innovasjon ved UiB".
- Tilby hver UiB idé-søknad uten kommersiell tilnærming, uavhengig av tilslag eller avslag, veiledning fra FIA for å utforske hva de potensielle neste trinnene for prosjektet kan være.
- Aktiv mobilisering for studentprosjekter gjennom eksisterende innovasjonsemner ved UiB, og i samspill med det nye prosjektet om skapning av studententreprenørskapskultur (delfinansiert av Innovasjon Norge)
- Mobilisere på fakulteter og institutter med mindre tradisjon for innovasjon gjennom besøk fra FIA på fakultetenes instituttlederemøter.

Oppsummering

Saken legges frem til drøfting i Innovasjonsutvalget, og utvalgets medlemmer inviteres til å diskutere rapporten og foreslå potensielle endringer i fremtidige utlysninger av UiB idé.

Vedlegg

Rapporten fra arbeidsgruppen.